

Veridicus

Pater kajetan

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

«Pa zakaj je ugasnila sveča?»
 «Čemu niste niti vi mogli prižgati sveče?»
 «Poglejte sami, kakaj! Vsa miza in vsa tla so zmožena... tu pa leži še škropilnik! Je odgovoril kaplan in pobral posrebrni škropilnik izpod mize. «Sveča ne gori, ker je pač preveč polita z blagoslovljeno vodo... Tako, le hladite bolniku vročino... jutri pa na vse zgodaj po zdravniku, da ga reši, če ne ni prepozno... Ciborij vzamem s seboj: obhajati in izpovedati bolnika ni mogoče, dokler ni pri popolni zavesti. Za poslednje olje pa je še prezgodaj... Jutri pridem zopet pogledat k siromaku. Ko se pripelje zdravnik, me pa pokličite! Lahko noč! Hudiča ni bilo in ga ne bo.»

Kaplan Svetlin je vzel ciborij z mize, stisnil klobuk pod pazduho in odšel.

Strmeč so gledali ljudje za njim. Resnično, imponiral jim je. Duhovnika, ki bi bil vpričo njih hudiča «panal», potem pa govoril mirno o njem kakor o mačku, ki se ga z nogu brene, še niso videli...

Še dolgo so se razgovarjali o svetniku Svetlinu in vsi so bili istega mnenja: čudno, čudno, da je kaplan Torkar brez moči proti hudiču in prava reva v primeri s Svetlinom, čeprav je Torkar tako čmeren in strog gospod.

Svetlin je medtem korakal mirno domov. Poklical je skozi okno cerkvenika Podlipca, naj mu gre cerkev odkleniti, da bo mogel spraviti ciborij v tabernakelj.

Cerkvenik pa je prižgal dve sveči, ju postavil na obe strani križa na mizi ter je na tleh klečeč molil in drgetal.

Ko je Svetlin potkal v pritišču na okno, je cerkvenik zakričal in se zgrudil po tleh. Misli je pač, da prihaja sam črni rogatega nadan.

Svetlin pa ga je poklical po imenu in mu razložil svojo željo.

«A hudič? Ali ste ga videli?» je grgotal strahopetec, ko je dvignil glavo izpod mize. Trepetajoč je čepel na vseh štirih na tleh in mežikal nezaupno v okno.

«Nobenega hudiča ni bilo, Podlipec, nego le hudobna, menda

na pol stekla črna mačka... Sunil sem jo z okovanim čevljem tako, da zdaj gotovo že poginja za kakim plotom... Pojdite in odprite mi cerkvena vrata! Pozno je že, utrujen sem in rad bi šel spat.»

Cerkvenik Podlipec je po dolgem obotavljanju vendar prišel iz hiše in skoraj tišeč se kaplana šel odkleniti cerkev. Niti za korak se ni upal odstraniti od kaplana.

Končno sta spravila ciborij v tabernakelj in se vrnila iz cerkve.

V župnišču je bila razsvetljena v prvem nadstropju samo ena soba. Bila je župnikova spalnica.

Svetlin je obstal pod oknom. Rad bi šel poročat, kako je opravil. Že je hotel poklicati župnika. Tedaj je zaslišal Malkin glas. Prav razločno se je zasmejala, a dobričavo kakor grlica.

Kaplan se je ozrl po cerkveniku. Ta pa se ga je držal za suknjo in se plašno oziral po cesti. Na glas se mu je zasmejal Svetlin in zaklical močno:

«Lahko noč, gospod župnik! Hudiča ni bilo.»

Samo še hip in v prvem nadstropju je luč ugasnila...

Naslednjega jutra je moral Svetlin že na vse zgodaj vstati, da je dospel pravočasno do dobričavske podružnice, kjer je imel maševati.

Podružnica je ležala v hribih in do cerkvice je moral stopati zložitih korakov skoraj dve uri vkreber.

V dolini je še ležala lahna megla, po holmih pa je bilo jasno in razkošno svetlo v jutranjem svitu. Rosnata trava se je svetlila kakor posuta z briljanti, po drevju pa so prepevali kosi, strnadi in kobilarji. Jate vran so se izpreletavale in se zibale po vejah. Kakor pozlačene so se bleščale pešine, ostro obsevane od solca, ki je naglo vstajalo izza smrek vrhu Višave.

Svetlin je užival. V svobodni, prekrasni naravi ga je obšlo pobožno čuvstvo vselej najmočnejše, in vsaka njegova misel je bila ponižna zabvala Stvarniku, ki je oče vseh lepote in dobrote.

Naenkrat je začul iz gošče ženski krik in težke stopinje. Po gozdni poti, ki je prihajala z desne, se je bližal konj, na katerem je sedela na moški način ženska.

Obstal je, stopil za hrast in čakal, da se mu je približala.

Bila je mlada, črnolasa in črnooka, temne polti. Obblečena kot kmetica, je nosila okoli vratu več nizov žolth jantarjevih in rdečih koščenih jagod, okoli pleč pa rdeče in rumeno izšarane robe. Nekaj divjega, izživajočega je sršelo iz vitkobujnega telesa te ženske. Sedeča na zelenem, z vrstico privezanem kocu vrhu konjevega hrbta, je kazala lepooblikovane boste noge.

Konj je bil brez uzde in stremen, in jahalka se ga je le s par prsti držala nalahno za grivo.

«Hej! Hej!» je zavpila nanj in se spustila v kratek dir. Prožno je odskakovala na kocu in se spretno s koleni oklepala hrbta živali, da ni zdrknila na tla. Očividno je bila izvrstna jahalka.

Kdo je ta ženska? je razmišljal Svetlin in gledal za njo. «Se čudite, gospod? Hvaljen bodi...!» se je oglašil tedaj postaren kmet s sekuro preko leve lehti. Stopil je pravkar iz gozda in v pozdrav duhovniku z desnico premaknil ponošeno klobeto.

«Amen...» je odgovoril kaplan. «Zares se čudim. Nisem je še videl. Odkod je?»

«He, he, farovška dekla iz Višave je,» je odgovoril kmet in se pridružil kaplanu. «Saj greste k nam na Dobravo maševati?»

Ko je kaplan pritrdil, je kmet nadaljeval:

«Sam vrag je obsedel gospoda Janeza Kočevarja, višavskega župnika.»

«Vrag? Ej, ne verjamem.»

«Baba vrag, gospod, verjemite! Pohujšanje se godi na Višavi, da je strah in groza. V vražjih babjih krempjih tiči gospod in revež je ves izgubljen.»

«O višavskem župniku govorite? O našem sosedu?» se je čudil Svetlin. «Moj gospod župnik zatrjuje, da je gospod Kočevar najboljši duhovnik.»

«I kajpada: vrana vrani oči ne izkljuje!» se je nasmejal kmet. «Sicer pa nisem ničesar rekel, gospod.»

Svetlin se je ozrl po kmetu, ki je naenkrat umolknil: «Le govorite! Ne bojte se me!»

«Če ju tako branite... S sodnijo človek noče imeti opravka,» se je izdal.

«S sodnijo ima opraviti le, kdor laže in kleveta... resnice pa ne preganja nihče.»

«Ej, ej, proti duhovnim gospodom tudi resnice ni varno govoriti,» je ugovarjal kmet. «Kmalu bom šestdeset let star, a za jezik me še niso lovili: jaz govorim zmerom le resnico.»

«Tukaj ni sodnije, in jaz ne povem nikomur, kar zvem od vas,» je silil kaplan. «Čemu ste torej rekli, da sta Zdražba in Kočevar dva enako črna vrana?»

«Zato ker sta: Zdražba ima Malko za ženo na levo roko, Kočevar pa kar dve taki levi ženi, kuharico Katro in tole mlado ciganko.»

«Ciganko?!»

KOSTA YUKAŠINOVIČ
 palača Ljubljanske kredit. banke

Priloga veliko izbiri modernih moških, ženskih in otroških **čevljev**

Samoprodaja tovarne "PETOVIA", "F. Z.", "POPPER", "TIPTOP"

Glede kakovosti in finosti ima blago svetoven sloves. **Cene strogo solidne!**

1072a Postrežba točna!

IZURJENEGA PRODAJALCA

mlajšo moč, ki mora biti tudi več v aranžiranju izložb, išče zagreška veletrgovina manufakturnega blaga.

Nastop službe takoj.

Ponudbe je poslati pod šifro „Prodavaoc II-846“, „Interreklam“, d. d. oglasni zavod, Zagreb, Palmotičeva ulica 18. 4112/a

Prometni zavod za premog
 d. d.
 v Ljubljani
 prodaja

premog
 iz
 slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo vrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete

NASLOV: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG, D. D., V LJUBLJANI
 Mikošičeva cesta 51v. 16/II.

Stara tovarna nogavic in pletenin Ustanovljena 1888
M. FRANZL & SIN
 v Ljubljani, Privoz 10. Poštni predal 44.
 Lastnik: Feliks Franzl.

Vse vrste reklamnih napisov
 za Ljubljanski velesejem, bodisi na zunanji ograji ali v notranjih prostorih dobavlja se vedno kakor do sedaj trdila 1114/a

PRISTOU & BRICELJ
 Aleksandrova c. 1 LJUBLJANA Selenburgova ul. 6

strokovno izučena specialista za črkoslikarstvo v vseh panogah te stroke.

Specialiteta: steklene napisne firme, slikanje državnih uradnih in drugih grbov po predpisih. — Izvršitev od najenostavnejšega do najpreznejšega modernega sloga. Naročila za Ljubljanski velesejem prosimo pravočasno, da nam bo mogoče ista točno dobaviti.

Telefon 908. Ustanovljeno 1903.

Manufakturna trgovina
Marija Rogelj v Ljubljani
 Sv. Petra cesta in Lingarjeva ulica

vljudno naznanja, da se je dne 1. avgusta preselila na Sv. Petra cesto 26 nasproti hotela Tratnika.

Za dosedanje naklonjenost se zahvaljuje ter priporoča še za naprej. 4014a

Poslovodja

strokovnjak manufakturne, modne in galanterijske stroke se išče za dobro uvedeno modno trgovino v Mariboru. Potrebno je, da obvlada poleg slovenskega tudi nemški jezik. Nastop službe **22. septembra 1924.** Svojerodno pisane ponudbe z opisom dosedanjega delovanja, referencami, sliko in zahtevki je nasloviti do **31. avgusta 1924. na Oglasi zavod Fr. Voršiča nasl., Maribor, Slomškov trg 16, pod šifro: „Poslovodja modne trgovine“.** 4111/a

Katerekoli službe

išče 27 letni mladenič, z znanjem slovenščine, italijanščine in deloma angleščine, zmožen strojeplisa in knjigovodstva. Cenjene ponudbe pod šifro „ONESTA“ na Aloma Company, Trst, Viale XX. Settembre 65/I. 4103/a

Inserirajte v „Jutru“!

Zadružna hranilnica
 registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.
 v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 19

sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše. Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru.

Daje posojila proti vknjižbi, poroštvo in zastavitvi. 1853a

Jermena za cepe

gože, biče (gajžle), jermena za čevlje, tržaste bičevnike, motvoz (špaga), šmis, čevljarsko prejo, čopice za beljenje in pleskanje ter razne krtče kupite najceneje v veletrgovini

OSVALD DOBEIC
 LJUBLJANA
 Sv. Jakoba trg št. 9. 10971

Opozorjamo na Zakon o oblašni in sreski samoupravi

ki se nroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

ta velja s poštnino vred Din 650.

Pesniški zbirki Fr. Zbašnik

- PESMI -

Vez. 21 Din, broš. 9 Din pošt. 150 Din

A. Debeljak

SOLNCE
 in
-SENCE-

Vez. 15 Din, broš. 9 Din pošt. 125 Din

TISKOVNA ZADRUGA
 Ljubljana

Toplo priporočamo knjigi

A. Novačan

Samosilnik

Vez. 46 Din, broš. 40 Din, pošt. 150 Din

L. Lah

Angelin Nidar

Vez. 32 Din, pošt. 150 Din

Naročite pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu poznani kot najboljši

Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York 709/a

Ljubljana, Selenburgova ul. 3

Prodaja na obroke

Centrala za SHS:
 Zagreb
 Maruličeva ul. 5
 Zastopstva v vseh mestih